cet pare 'hnīshţis taddine 'nvāhitir bhaved iti | na ca paurņamāsīdvayasadbhāve vivaditavyam | anumatirākāṣabdābhyām paurņamāsībhedasya sarvatra vyavahritatvāt | tayoḥ svarūpam abhidhānakāra āha | kalāhīne sānumatih pūrņe rākā niṣākara iti | caturdaṣīsaṃyogāc candramasi kalāhīne saty anumatir ity ucyate | tatsaṃyogābhāvena candramaṇḍale pūrņe sati rākety ucyate || paurṇamāsīnyāyam amāvāsyāyām api darṣayati |

8. yā pūrvā | atrāpi caturdasīyogāc candradarsane saty amāvāsyā sinīvāly ucyate | tadyogarāhityena candradarsanābhāve kuhūr iti | tad apy abhidhānakāreņoktam | sā drishtenduh sinīvālī sā nashtendukalā kuhūr iti | atrāpy upavāsayāganirnaye matabhedah pūrvavad drashtavyah || atra pūrvottarabhāgavinirnayāya karmopayoginyās titheh svarūpam darsayati |

4. yām | amāvāsyām paurnamāsīm vā yām pariprāpya sūryo 'stamiyāt | tathā yām abhilakshya sūrya udiyāt | seyam udayāstamayavyāpinī karmopayuktā tithih | tādrisyām tithāv udayāstamayor madhye pūrvottarābhyām caturdasīpratipadbhyām misrane sati parvaņo dvaividhyam bhavati | tasmin dvaividhye pūrvoktamatadvayam drashtavyam || tad etad upasamharati |

5. pūrvām | pūrvām iti paingimatasyopasamhārah | amāvāsyādine purastāt pūrvasyām disi candramasam anirjūāya, sāstramārgeņa candram adrishtvā, candrodayo na bhavishyatīti niscitya yad upaity upavasati prārabhata iti yad asti, yad yajate paredyur yāgam karotīti yad asti | tenopavāsena yāgena cottarām-uttarām ') āgāmipakshagatām paurņamāsīm amāvāsyām copavaset | uttarāny upavāsadinād uttareshu dineshu yajate, sa yāgah somo bhavati | somayāgasadriso bhavati | tam somam anu sarvam api daivatam tripyatīti seshah | yo 'yam candramā asty, etad devasomam | devānām apekshitam somadravyasadrisam vastu | yasmāc candramandalam devānām priyam, tasmān mandalam sampūrņam abhilakshyottarām paurņamāsīm upavased iti kaushītakimatasyopasamhārah |

12.

1. tad āhuḥ | sāyamkāla ādityasyāstamayāt purāgnihotrārtham gārhapatyād agnim uddharet | prātaḥkāle tu sūryodayāt puroddhared ity āmnātam | evam sati yasyāgnihotrino 'nuddbritam agnim abhila-kshyāditya udiyād vāstamiyād vā | agnyuddharanāt prāg evodayāstamayau bhavata ity arthaḥ | athavā svasvakāle pranīto 'gnir āhavanī-yadese sthitvā homāt pūrvam upaṣāmyet | teshu trishu vishayeshu prāyaṣcittam prichate |

¹⁾ tena somam krīņanti fehlt in Sāyaņas Text.